

مقدمه :

هنر نزد ایرانیان است و بس

هنر یکی از نیازهای اساسی زندگی انسان است ، متمایزترین شکل فعالیت اجتماعی که به طور قطع در پیدایش و تکامل شخصیت و بهبود و پالایش روان وی سهم بسزایی داشته است زایشی مطلقاً شاق و طاقت فرسا و رنج آور که مولودی شادی آور الهام بخش ، اقتاع کننده و سرشار از زیبایی پدید می آورد . اشتیاق انسان به هنر عمیق و ریشه دار است و از ماقبل تاریخ تاکنون نمایان و شهود آنچه از بشر اولیه می دانیم مطالعه هنر دوستی اوست و انسان محصور در اندیشه بقاء ، معیشت ، هراسها ، شکستها و ... از زیبایی و گویایی هنر بوجود می آمده واز طریق آن اندیشه ها و عواطفی که در ذهن داشته متجلی می ساخته است ، او با افزودن خطوط و پیچ و خم های اضافه بار ابزار کار و زندگی اش علاوه بر سودمندی به زیبایی ، در جهت خط و چشم و روانش می اندیشیده .

هنر جلوه ی انسانیت انسان است ، یک حقیقت متعالی و پاسخ گوی نیاز های انسان ، همچون کمال جویی ، معنویت طلبی ، احراز و اعلام هویت و در مراتب پایین تر تبعیت ، تقلید ، تحصیل ، رفاه مادی و پر کردن اوقات فراقت .

آثار هنری جلوه گاه ذات شاعرانه و تفکر و کار انسانی هستند و از این رو نفوذ تعال بخش فوق العاده ی نیرومندی بر انسان و جامعه اعمال می کنند .

با تشکر از جناب آقای شایانفر که بی شک این مجموعه بدون حمایت ها و زحمات ایشان به

مقصود نمی انجامید.

فهرست مطالب :

صفحه :

عنوان :

بخش اول : هنرهای دستی

فصل اول : نقاشی

- ۱..... - تعریف نقاشی
- ۱..... - تاریخ نقاشی
- ۲..... - درباره رنگ
- ۳..... - تکنیکهای نقاشی
- ۴..... - حلالهای رنگ
- ۴..... - سبک های معروف نقاشی
- ۵..... - اصطلاحات معمول نقاشی

فصل دوم : خوشنویسی

- ۶..... - خط و خوشنویسی
- ۸..... - خط کوفی
- ۹..... - کوفی بنایی (مقلی)
- ۱۰..... - خط محقق

- ۱۱.....خط ثلث و نسخ -
- ۱۲.....خط تعلیق و دیوانی -
- ۱۵.....خط رقه -
- ۱۵.....خط نستعلیق -
- ۱۶.....ارزشهای بصری خط کوفی -
- ۱۶.....ارزشهای بصری خط ثلث و نسخ -
- ۱۶.....ارزشهای بصری خط نستعلیق -
- ۱۶.....ارزشهای بصری خط شکسته نستعلیق -

فصل سوم : تذهیب

- ۱۷.....تعریف تذهیب -
- ۱۷.....مکتبهای تذهیب -
- ۱۸.....پیشینه تذهیب -
- ۱۹.....چگونگی انجام یک اثر تذهیب -
- ۲۰.....ابزارهای تذهیب -
- ۲۳.....واژگان تذهیب -

فصل چهارم : مینیاتور

- ۲۸ ..... مینیاتور و طراحی آن -
- ۳۰..... روشهای مختلف طراحی مینیاتور -
- ۳۰..... طراحی رنگی -
- ۳۱..... بدون رنگ -
- ۳۱..... طراحی سفید قلم -
- ۳۱..... سیری در مینیاتور ایران -
- ۳۳ ..... گفتگو با استاد حسن تقوی (هنرمند مینیاتور ناشنوا) -

بخش دوم : صنایع دستی

فصل اول : فرش ایران

- ۳۵ ..... فرش ایران و چگونگی طبقه بندی آن -
- ۳۶..... طرح های آثار باستانی و ابنیه اسلامی -
- ۳۶..... طرح های شاه عباسی -
- ۳۶..... طرح های اسلیمی -
- ۳۶..... طرح های اقباسی -
- ۳۷..... طرح های افشان -
- ۳۷..... طرح های واگیره ای (بندی) -

- ۳۷..... - طرح های بته ای (بته جقه)
- ۳۷..... - طرح های درختی
- ۳۸..... - طرح های ترکمن
- ۳۸..... - طرح های شکارگاهی
- ۳۸..... - تلفیقی گل فرنگ، تلفیقی هندسی و ...
- ۴۴..... - نقوش گلستان
- ۴۶..... - نقوش لچک و ترنج

فصل دوم : سفالگری

- ۴۸..... - مقدمه
- ۴۹..... - چکیده
- ۴۹..... - تقسیم سفال با کنش کننده
- ۵۰..... - نقوش سفال در ادوار اسلامی
- ۵۰..... - فن و هنر سفالگری
- ۵۲..... - مهمترین تکنیکهای تزئین ظروف در نیشابور
- ۵۳..... - سفال با پوشش گلی
- ۵۳..... - سفالینه یا نقوش رنگارنگ
- ۵۳..... - سفالینه با تزئین زرین فام

- ۵۳..... - سفالینه با کفش کنده
- ۵۴..... - سفالینه یا لعاب یک رنگ
- ۵۴..... - کلیاتی درباره سفال اسلامی
- ۵۵..... - سفال گبری
- ۵۶..... - سفال سلجوقی
- ۵۶..... - سفال مینائی ایران
- ۵۶..... - سفال دوره عثمانی
- ۵۷..... - سفال دوره صفویه ایران
- ۵۷..... - هنر سفالگری و بررسی نقوش آن در ادوار اسلامی
- ۵۷..... - بررسی نقوش انسانی با توجه به جهان بینی عرفانی
- ۵۸..... - بررسی نقوش انسانی مرتبط با مراسم ماه محرم
- ۵۸..... - بررسی نقوش انسانی و ارتباط آن با ادبیات
- ۵۸..... - بررسی نقوش انسانی و ارتباط آن با مفاهیم نجومی
- ۶۱..... - جام با گلابه ی سفالگری
- ۶۲..... - کوزه

فصل سوم: نگارگری

- ۶۴ ..... - تعریف نگارگری
- ۶۴..... - تذهیب
- ۶۵..... - تشعیر
- ۶۵ ..... - ابزار و مواد اولیه
- ۶۵..... - قلم مو
- ۶۶..... - رنگها
- ۶۶..... - رنگهای گیاهی
- ۶۶..... - رنگهای معدنی
- ۶۶..... - رنگهای شیمیایی
- ۶۶..... - رنگ گذاری
- ۶۶..... - رنگهای جسمی
- ۶۶..... - رنگهای روحی
- ۶۷..... - بست
- ۶۷..... - مراحل کار
- ۶۷..... - کارگاه نگارگری سازمان میراث فرهنگی کشور

فصل چهارم : معرق

- ۶۹..... معرق -
- ۶۹..... معرق زمینه رنگ -
- ۶۹..... معرق زمینه پازلی -
- ۶۹..... معرق زمینه آجری -
- ۶۹..... نازک بری در معرق -
- ۶۹..... معرق مثبت -
- ۷۰..... ابزار کار در معرق -
- ۷۰..... مواد اولیه -
- ۷۰..... مراحل اجرای یک طرح معرق -
- ۷۱..... مختصری از کارگاه مثبت و معرق -

فصل پنجم : خاتم کاری

- ۷۲..... تعریف خاتم کاری -
- ۷۲..... تاریخچه ی خاتم کاری -
- ۷۲..... آثار و نمونه های تاریخی -
- ۷۳..... خاتم کاری در ادبیات -
- ۷۴..... آشنایی با هنر خاتم کاری -

- ۷۴..... - تعریف خاتم
- ۷۴..... - قدیمی ترین آثار هنری خاتم کاری شده باقی مانده
- ۷۵..... - مواد اولیه در ساخت خاتم
- ۷۵..... - وسایل و ابزار کار در هنر خاتم سازی
- ۷۵..... - مراحل تولید خاتم
- ۷۶..... - خصوصیات یک خاتم و محصول مرغوب و هنری

فصل پنجم: قلم زنی

- ۷۸..... - تاریخچه
- ۷۹..... - وسایل و ابزار قلم زنی
- ۸۰..... - روش کار
- ۸۰..... - شیوه های قلم زنی
- ۸۱..... - کارگاه قلم زنی سازمان میراث فرهنگی

بخش سوم: رشته های دانشگاهی

فصل اول: رشته ها

- ۸۲..... رشته نقاشی
- ۸۲..... - مقدمه
- ۸۲..... - دروس اختیاری

- ۸۳.....- سطوح رشته
- ۸۳.....- درس های رشته
- ۸۴.....- صنعت و بازار کار
- ۸۴.....- رشته هنر های تجسمی
- ۸۴.....- مقدمه
- ۸۵.....- نحوه آموختن
- ۸۵.....- سطوح رشته
- ۸۵.....- درس های رشته
- ۸۸.....- صنعت و بازار کار
- ۸۹.....- رشته صنایع دستی
- ۸۹.....- مقدمه
- ۸۹.....- سطوح رشته
- ۹۰.....- درس های رشته
- ۹۱.....- صنعت و بازار کار

- ۹۲..... تاریخچه
- ۹۲..... فضاهای آموزشی دانشکده
- ۹۳..... دوره های آزاد
- ۹۴..... رؤسای دانشکده هنر از بدو تأسیس
- ۹۴..... معاونان دانشکده از سال ۷۸ تا کنون
- ۹۴..... مدیران گروههای آموزشی دانشکده از سال ۷۸ تا کنون
- ۹۵..... نتیجه گیری
- ۹۶..... منابع